

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112 2, 71, 155, 156 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 71¹, 71² IR 71³ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-P-2303

2019 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. spalio 17 d. sprendimo Nr. SV-S-928 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 7 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 2, 71, 155, 156 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 71¹, 71² ir 71³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIII-P-2303 (toliau – Įstatymo projektas) tikslui – skatinti taikų ginčų sprendimą mokestiniuose ginčiuose, mažinti administracinių teismų darbo krūvį, taupyti privačių asmenų, valstybės biudžeto lėšas, skiriamas ginčams spręsti teisme, tačiau nepritarti Įstatymo projektu siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms, kuriomis siekiama numatyti neteisminės mediacijos galimybę tik mokestinio ginčo nagrinėjimo Mokestinių ginčų komisijoje prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – MGK) etape.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 71 straipsnio 1 dalyje jau yra nustatyta taikaus ginčo išsprendimo galimybė. Mokesčių administratorius ir mokesčių mokėtojas gali pasirašyti susitarimą dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio (toliau – susitarimas), jei, apskaičiuojant mokesčius, nė viena iš šalių neturi pakankamai įrodymų savo apskaičiavimams pagrįsti. Pasirašius tokį susitarimą, mokesčių mokėtojas praranda teisę ginčyti mokesčio apskaičiavimo teisingumą, o mokesčių administratorius – apskaičiuoti didesnę sumą, negu nurodyta susitarime. Minėtas susitarimas gali būti pasirašytas mokestinio tyrimo ar mokestinio patikrinimo metu, taip pat visų mokestinių ginčų nagrinėjimo etapų metu.

MAĮ nustatyto susitarimo institutu, kaip taikos sutarties galimybę, mokesčių administratorius ir mokesčių mokėtojas plačiai naudojami, tuo sumažindami tiek teismų, tiek pačios MGK darbo krūvį. 2018 metais bendrai mokestinio patikrinimo metu ir mokestiniame ginče buvo sudaryta 70 susitarimų.

Įstatymo projekte siūloma, kad ginčo šalys nebegalės pasirašyti susitarimo pagal MAĮ 71 straipsnį pasibaigus mokesčių administratoriaus sprendimo apskundimo MGK terminui ir vienintelė taikaus ginčo užbaigimo alternatyva būtų neteisminė mediacija, kuri būtų administruojama MGK. Atsižvelgiant į tai, siūlomas teisinis reglamentavimas apribojant MAĮ 71 straipsnyje numatyto

susitarimo galimybes ne visiškai pasiektų Įstatymo projekto tikslą skatinti taikų ginčų sprendimą mokestiniuose ginčiuose ir mažinti administracinių teismų darbo krūvį.

Siūlytina tobulinti šiuo metu galiojantį MAĮ 71 straipsnį ir nustatyti galimybę neteisminę mediaciją taikyti sudarant susitarimus dėl mokesčių dydžio mokestinio patikrinimo ir (ar) mokestinio tyrimo metu, taip pat bet kuriame mokestinio ginčo nagrinėjimo etape. Siekiant geresnio ginčo šalių teisių balanso, sudaryti dar geresnes prielaidas taikiam mokestinių ginčų sprendimui, sumažinant mokesčių administratoriaus galimai dominuojančią padėtį sudarant susitarimą, siūlytina MAĮ 71 straipsnyje nustatyti, kad, šalims (mokesčių mokėtojai ir mokesčių administratoriui) bendrai nusprendus, taikos susitarimui pasiekti gali būti kviečiami ir į Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos sudaromą ir tvarkomą Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą (toliau – Mediatorių sąrašas) įtraukti mediatoriai.

Tais atvejais, kai sprendžiant ginčą pagal MAĮ 71 straipsnį būtų nusprendžiama kviesti mediatorių, ginčų sprendimo procedūra turėtų apimti tokius esminius aspektus, kurie turėtų būti reglamentuoti MAĮ pakeitimais, o procedūrinio ir organizacinio pobūdžio klausimai turėtų būti įtvirtinti centrinio mokesčių administratoriaus tvirtinamuose teisės aktuose: užfiksuotas šalių sutikimas mokesčių mokėtojo turimų mokestinių prievolių dydžio klausimą spręsti vykdant mediaciją; šiuo atveju sustos procesiniai mokestinio ginčo nagrinėjimo, apskundimo terminai; iš Mediatorių sąrašo šalių sutarimu turės būti parenkamas mediatorius ir išsprendžiamas atlyginimo jam klausimas (jeigu mediatoriumi būtų MGK narys, mediacija būtų vykdoma nemokamai); turės būti gautas mediatoriaus sutikimas vykdyti mediaciją; turės būti sudarytos sąlygos mediatoriui susipažinti su medžiaga ir dokumentais; turės būti išspręsti procedūriniai ir organizaciniai klausimai (skirtos patalpos; nustatyta mediacijos posėdžių data); turės būti apibrėžtos procedūrų taisyklės, kuriomis vadovaujantis bus vykdoma mediacija; turės būti numatyta šalies teisė pasitraukti iš mediacijos, nenurodant tokio atsisakymo motyvų; šalims susitarus dėl konkretaus ginčo sprendimo, šalių susitarimas dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio turės būti užfiksuotas raštu pagal MAĮ 71 straipsnį. Pasirašius tokį susitarimą, kaip ir pagal galiojančią tvarką, mokesčių mokėtojas praras teisę ginčyti mokesčio apskaičiavimo teisingumą, o mokesčių administratorius – apskaičiuoti didesnę sumą, negu nurodyta susitarime. Tuo atveju, jei mediacija buvo inicijuota mokestinio ginčo nagrinėjimo MGK metu, susitarimas turės būti pateikiamas mokestinį ginčą nagrinėjančiai MGK, o MGK turės priimti procesinius sprendimus dėl mokestinio ginčo užbaigimo.

Ministras Pirmininkas

Finansų ministras

FM Teisės departamento
direktorius

Erastas Kašėta
2019-08-09

Kalbos rinktinė

J. Kundrotaitė

Finansų ministras
Vilijus Sapokas
2019-08-12